

Perfide

Perfide

Wilma de Krom

Auteur: Wilma de Krom
Coverontwerp: A. van Roest
ISBN: 97 894 0216 5210
2de druk
© 2017 Wilma de Krom
Alle rechten voorbehouden

Voor Dennis en Debora, als dank voor het meedenken om het perfide monster eronder te krijgen.

Omne animal post coitus triste, praeter gallum qui cantat.

Aristoteles

Ieder dier is droevig na de geslachtsdaad, behalve de haan, die kraait.

10:00 uur

1

Jezus Christus, Goede Vrijdag en ik had twee zielen rechtstreeks naar de hel gestuurd. Wat een timing! Ik moet zeggen dat na afloop me heel even het gevoel bekwam dat ik op een onbewust niveau een pact met de duivel had gesloten. Immers, ook nuchtere moderne rationele mensen sluiten magische overeenkomsten om de machten en krachten te bezweren en het noodlot te beïnvloeden. Hoe dan ook, het werd een dag vol ellende en verwoesting. Het begon er al mee dat ik droomde dat ik viel. Eindeloos diep viel ik, er leek geen einde aan de val te komen. Meestal schrik ik wakker op het moment dat zo'n zogenaamde val abrupt wordt afgebroken. Maar deze keer niet. Ik viel in groen, vies stinkend water. Hoe hard ik ook probeerde naar de oppervlakte te zwemmen, ik zonk alleen maar dieper, alsof ik weer viel maar dan dieper het water in. Een of andere mysterieuze kracht trok me naar beneden. Langer dan dat ik mijn adem kon inhouden. Uiteindelijk kwam ik in een rolstoel terecht en was er ook weer lucht om in te ademen. Ik kwam in een onbekende ziekenhuiskamer terecht. Het enige wat ik daar kon doen was uit een raam staren, een raam zonder uitzicht. Daar moest ik de rest van mijn leven naar het grote Niets staren. Het was zo'n desolate omgeving dat ik het liefst direct dood wilde gaan en ik moest mezelf dwingen wakker te worden anders was ik vast opgehouden met adem te halen. Uiteindelijk dommelde ik toch weer in en werd vervolgens uit bed gebeld. Op de een of andere manier was het geluid van de telefoon anders, onheilspellend. Ik had gerekend op een heerlijk ontspannen

paasweekend. De norske stem van mijn manager beval me als de wiedeweerga naar de kliniek te komen.

Ik werk in een psychiatrische kliniek. In de kliniek hebben we een open en een gesloten afdeling. Vanwege Pasen waren alle patiënten op verplicht weekendverlof. Op één iemand na, een alleenstaande man die in de isoleer zat. Juist daarom was besloten dat er maar één verpleegster aanwezig hoefde te zijn. Niemand stond erom te springen met Pasen dienst te draaien. Eindeloos duurt zo'n lang weekend, weet ik uit ervaring. We hadden lootjes getrokken en ik behoorde tot de gelukkigen. Totdat de telefoon ging en ik, sukkel die ik was, de telefoon opnam met mijn slaperige kop. Een ziekmelding. Of ik zo vriendelijk wilde zijn uiterlijk om negen uur aanwezig te zijn. Een blik op de klokradio zei me dat het kwart voor acht was. Dat werd nog haasten ook. Ik vloekte binnensmonds toen ik de telefoon op bed smeed. Ik bleef nog vijf minuten kreunend onder de dekens liggen. Daarna stond ik resoluut op, nam snel een douche en sprong in mijn uniform. Onderweg begon mijn maag te knorren en ik besloot bij aankomst meteen de koelkast te plunderen.

Zes kilometer voorbij St. Mary, op het punt waar de principal highway 89 steiler de bergen in slingerde, nam ik de afslag bij het bord waarop stond: URGENTE PSYCHIATRISCHE KLINIEK MONTANA 3 Miles. Ik reed nog een stukje langs Lake St. Mary, en toetste mijn code in op het hek en een paar minuten later parkeerde mijn Subaru op het met grind bedekte terrein bestemd voor werknemers. Mijn Subaru stak wat bleekjes en dof af naast de fonkelnieuwe Nissan X-trail.

Ik stak het keurig gemaaide grasveld over, bleef heel even bij de waterput die in het midden van het grasveld pronkte staan en wierp er een blik in. De put was zeker twee meter in doorsnee.

Hoe diep was dat ding eigenlijk? En wat leefde erin? Geen haar op mijn hoofd die eraan dacht om langer dan een paar seconden over de rand van het stenen muurtje naar beneden te gluren. Ik kreeg er de kriebels van. Bah, het stonk nog ook. Ik had totaal geen idee welk nut de put had. Waarschijnlijk was het ooit voor de sier was aangelegd, redeneerde ik.

De overdracht duurde nog geen tien minuten. Ondertussen vroeg ik me af hoe lang deze situatie nog zou duren. De chronische onderbezetting moest een keer uit de hand lopen. Was het slecht beleid? Of waren het de bezuinigingen? Of was er inderdaad geen geschikt personeel te vinden?

Heel erg vond ik het niet om alleen te zijn. Ik ben het liefst alleen. De nachtdienst heeft mijn voorkeur. Dan heb ik tijd om na te denken en gedichten te schrijven. 's Nachts is het vaak heerlijk rustig. Ik begin meestal aan een gedicht zonder een echt plan. Zonder dat ik bij het eerste, zo vaak vastgeroeste woord dat komt aanzingen, weet hoe het zich met rijm en ritme aan de ander bindt. En opeens is het klaar en ligt het voor me. Maar soms lukt het helemaal niet, dan is het zeker prettig dat ik alleen ben.

Ik voelde me in m'n element. Ik ademde diep in. Die heerlijke vage medicinale ziekenhuislucht, met hier en daar een zweem van ontsmettingsmiddel. Toen ik die lucht voor het eerst rook was ik al verkocht. Ik hield van de netheid en de efficiëntie die overal in de kliniek doordrong (op de werkrooster na dan). Ik hield van de werktijden en de werkzaamheden. Maar ook van de inrichting. Elke kamer was ongeveer vier bij vier en had een groot raam, met witte vitrage. Elk raam bestond uit vijf delen, alle vijf dubbel glas, gevangen in aluminium raamkozijnen. Geen enkel deel kon open! Alle kamers keken uit op een grote binnentuin waar een serene rust heerste. De bedden waren altijd opgedekt

met een blauw dekbed en een wit kussen. De meubelen waren van grenen, netjes, schoon, maar zonder enige uitstraling. Het enige wat ze uitstraalden was efficiëntie en zuinigheid. Maar dat trok me juist zo aan. De muren in de kamers waren wit en op de vloer lag linoleum, beetje gelig met een spikkeltje erin. Overal een wit systeemplafond met tl-balken. Alleen bij het bed was een hallogeen spotje in het plafond weggewerkt. De gangen van de kliniek hadden een heel andere sfeer. Op de vloer lag ook linoleum, maar dan licht grijs met een werkje erin. De muren waren in twee kleuren geschilderd. Onder, als een soort lambrisering, een lichte oranjekleur en daar boven een licht gele kleur. Bij de woonkamers, de keukens en de spreekkamers hingen wat schilderijen. Van de meeste kon je niet zeggen wat de bovenkant en wat de onderkant was. Ik had uit de gekheid op een dag schilderij ondersteboven gehangen. Niemand die het in de gaten had.

Ik had mijn ronde gelopen over beide afdelingen, wat natuurlijk onzin was, want buiten mezelf was er nog maar één iemand. Die lag met zijn knieën opgetrokken op bed wat te prevelen. Vreemd eigenlijk, het aantal patiënten de laatste tijd. In het eerste jaar dat ik er werkte moesten we vaak doorverwijzen naar andere klinieken. Alle kamers waren toen bezet, de vijfendertig op de open afdeling en de drieëntwintig op de gesloten afdeling. Maar dat was langzamerhand steeds minder geworden. Dat kon je toch op z'n minst merkwaardig noemen. Steeds vaker kwamen verwarde mensen in het nieuws, niet omdat ze de hand aan zichzelf sloegen, maar juist omdat ze lukkraak mensen van het leven beroofden. Of omdat ze zich helemaal botvierden op kinderen. Een paar weken geleden had ik nog een aflevering

gezien van die dikke gezinspsycholoog. Die forse kalende man die zijn gasten aan het huilen maakte en hun het gat van de deur wees op het moment dat zij zijn methodes in twijfel durfden te trekken. Natuurlijk haalde hij er zijn vrouw bij, die mega dunne spriet, die stijf stond van de chirurgische ingrepen. Samen maakten ze natuurlijk weer ongegeneerd reclame over haar nieuwe foundationlijn en zijn nieuwe dieet boek. In ieder geval ging het over een man en een vrouw die maar liefst zes pleegkinderen opvingen. Ze werden alle zes stelselmatig mishandeld, misbruikt en uitgehongerd. Hoeveel signalen er ook bij de overheidsinstanties binnen kwamen er werd niet ingegrepen. Uiteindelijk werden ze alle zes gered en gingen de pleegouders voor jaren de bak in. Maar de staat werd ook aangeklaagd en die schikte. Honderdzesenzestig miljoen was het smartengeld dat de staat Washington uitkeerde, en zo ver weg van St. Mary is dat niet. Het park door, een klein stukje Idaho en je staat in Washington. Maar iets aan het systeem veranderen, ho maar. Ze geven liever miljoenen uit aan smartengeld dan de hulpverlening aan te passen. Hulpverlening uitbreiden in tijden van bezuinigingen, dat kan natuurlijk niet. Ook in Montana werd er bezuinigd anders had ik er in het paasweekend niet alleen voorgestaan.

Maar zo'n ronde is ook de macht der gewoonte en je moest toch iets doen om de tijd te doden. Toen ik het schuifje van zijn deur weer dicht deed hoorde ik mijn maag weer indringend knorren. Niet veel later zat ik buiten op het kleine terrasje met twee boterhammen met pindakaas en een glas halfvolle melk. Het was benauwd en in het westen stapelden zich onweerswolken op. Donder rommelde en het moet ook gebliksemd hebben. Ik had het niet gezien maar uit de

transistorradio kwam statisch geknetter. Het overstemde heel even “could we start again please?” van Yvonne Elliman, een nummer dat elk jaar rond Pasen vaak te horen is. De lucht in het westen deed me denken aan de allereerste keer dat ik bij de kliniek werkte. Het was aan het einde van mijn dienst tegen een uur of vijf. Toen had de lucht eenzelfde soort kleur gekregen. Even voorbij de kliniek was een pad naar boven naar de top die ze Goat Mountain noemen. Nieuwsgierig naar het naderende onweer was ik toen met de auto naar de top gereden. Ongeveer vier kilometer voorbij de kliniek trokken de bomen zich terug en daar was Goat Mountain. Vlak onder de top stond een oud huisje met een met mos begroeid doorhangend dak en ingeslagen ramen. Links van me strekten heuvels en akkers en grijsgroene kilometers bos zich uit. In die richting scheen de zon nog en die deed het landschap stralen. Veel tijd om ervan te genieten had ik niet. Een fonkelende bliksemschicht schoot naar beneden. Ik schrok me te pletter. Een bizar, verschrikkelijk, maar ook fantastisch moment waarin het leek alsof de lucht geheel statisch was. Ik voelde de haartjes over mijn hele lichaam overeind gaan staan. De donder bulderde en ik vluchtte het huisje in.

Toen ik de openstaande deur bereikte begon het te hagelen. Brokjes ijs zo groot als kiezelsteentjes kletterden op het dak. De hagel ging over in regen en het begon hard te waaien. Een wolkbreuk was het. Toen zag ik een donkergrijze slurf tussen de bomen vandaan komen. Een woest ronddraaiende kolk die alles op zijn pad opslurpte en de hemel in smeed in een nietsontziende drang om te vernietigen. “Gods toorn,” zei mijn moeder altijd en nu ik het van zo dichtbij aanschouwde wist ik dat ze gelijk had. Het spoor van vernieling dat achterbleef vond ik minstens even fascinerend. Vooral het spoor in het bos op de andere heuvel, het

stond symbool voor de gekoesterde ontworteling van mijzelf. De breuk met mijn moeder. Op een vreemde manier ook een hang naar nostalgie. Minuten voor de tornado stonden de bomen nog keurig in gelid, onwetend over het lot binnen een paar tellen. Hoe lieflijk was het toen nog. Hoe lieflijk was mijn leven totdat de tornado van mijn vader een einde maakte aan mijn maagdelijkheid en een spoor van vernieling in mij achterliet die minstens even catastrofaal was. Ik heb het nooit aan mijn moeder verteld, aan niemand trouwens, maar ze wist het. Nou en of. Of ze het wist. Te pas en te onpas sneed ze het vraagstuk van de universele liefde aan. Welke fout iemand ook had gemaakt (per ongeluk expres je eigen dochter verkracht, bedacht ik dan), je moest in de voetsporen van Jezus treden en van hem houden en vergeven. Want Jezus hield van iedereen, voortdurend en zonder uitzondering. Natuurlijk probeerde ik dat, gehoorzaam als ik was. Jarenlang heb ik er mee geworsteld. Totdat ik, het was notabene tijdens een preek van een bevriende dominee, tot een ander inzicht kwam. Niet in een keer, het was meer een groeiende bewustwording. Iets in zijn preek maakte een vraag in me los. Hield Jezus zelf voortdurend van iedereen? Hield hij bijvoorbeeld van de geldwisselaars bij de toegangspoorten van de Tempel toen hij door woede overmand werd en in razernij al hun tafeltjes omverwierp? Of toen hij verkondigde: "Ik ben niet gekomen om vrede te brengen, maar het zwaard". Was hij op dat moment even het gebod van algehele liefde en het toekeren van de andere wang vergeten? Zo waren er nog tal van andere voorbeelden. Waar was op die momenten het gebod gebleven om ook -en overal- je vijanden lief te hebben? Het werd me duidelijk gemaakt dat ik er niets van snapte, van het begrip God. Volgens mij begrepen ze het zelf ook

niet. Ze deden maar alsof. Als mijn vader en moeder aan het bidden waren dan deden ze net alsof Hij hen antwoord gaf. Het was allemaal kletsboek. Tegenwoordig ben ik er wel uit. Iemand die van iedereen houdt, Jezus, God, of welke heilige dan ook, houdt in feite eigenlijk van niemand.

Zeker toen ik wat ouder was heb ik geprobeerd het bespreekbaar te maken, maar steeds tevergeefs. De situatie werd er alleen maar ondragelijker door. Ondragelijk voor mij wel te verstaan. Ik overwoog weleens weg te lopen. Het kwam er niet van omdat ik niet wist waar ik naar toe moest. Ik fantaseerde wel hoe fijn het zou zijn als ik helemaal alleen zou zijn. Hoe ik het huis in zou delen, hoe ik het aanwezige geld zou gaan besteden. Niet dat ik erover nadacht hoe ik hun leven zou kunnen beëindigen, want daar was ik toen niet toe in staat. Dus ontstond het plan om mezelf van het leven te beroven. Maar voordat ik echt tot een plan kwam gebeurde er iets anders.

Het was op een zaterdagochtend, drie weken na mijn vijftiende verjaardag. Het was zo tegen een uur of tien. Ik zat aan tafel een boterham met ham en mosterd te smeren. Moeder kwam de keuken binnen en pakte het mes uit mijn handen. Ze kwam naast me zitten en vertelde toen dat vader met zijn auto verongelukt was. Hij was uit de bocht gevlogen en in volle vaart tegen een muur gereden. Op slag dood.

‘Gelukkig,’ was het enige wat over mijn lippen kwam, gevolgd door een kort lachje. Vanaf dat moment heb ik jarenlang bijna geen woord meer met mijn moeder gewisseld. Mijn moeder bleef doodstil naast me zitten. Ik was me heel bewust van de blik die strak op me gericht was. Ik keek naar mijn handen die doelloos en stil in mijn schoot lagen. De minachtig die op me neerdaalde was verpletterend en vermorzelde me totaal. Ik kon

mezelf horen slikken en hoorde de oude klok hard tikken. Ik zag het woedende gezicht van mijn vader voor me toen hij me die ochtend een knuffel wilde geven en ik bot tegen hem zei dat ik hem haatte. Voordat mijn moeder me kon tegenhouden had ik het broodmes gepakt en in mijn eigen arm gesneden, waar een rode streep zich vulde met druppels bloed.

De lucht zag er nu even onheilspellend uit als toen. Ik wist dat er noodweer opkomst was. Ik controleerde de noodstroomvoorziening, waarschuwde de patiënt in de isoleer en legde op verschillende plaatsen kaarsen klaar. Van het ene op het andere moment begon het hard te waaien. Ik hoorde de regen naderen en het werd zo donker als de nacht. Ik stond onder het afdakje bij de ingang te kijken. Af en toe was het landschap om me heen vreemd verlicht, gevolgd door een oorverdovend gerommel. “Donder is de boze stem van God,” ook zo’n favoriet citaat van mijn moeder. Vooral ook de manier waarop ze het zei maakte me toen heel erg angstig en elke keer als er onweer in de lucht hangt moet ik er weer aan denken. Echt angstig ben ik niet meer, maar toch... Onvermijdelijk kwamen er allerlei herinneringen aan mijn moeder naar boven. De discussies die ik met haar gevoerd heb over Maria, de moeder Jezus. Mijn moeder was er rotsvast van overtuigd dat ze onbevlekt ontvangen was en vrij was van erfzonde. Ik probeerde haar dan aan het verstand te brengen dat zoiets onmogelijk was. ‘Zelfs de meeste kerkgeleerden twijfelen eraan.’ ‘Maar ik twijfel niet,’ zei ze. ‘Het was een wonder en toen waren wonderen nog mogelijk.’ Einde discussie. Maar het was natuurlijk onmogelijk dat een maagd een kind kon baren. Net zomin als het mogelijk was dat Jezus na zijn dood aan het kruis na drie dagen was opgestaan. Ik vroeg me zelfs af of Jezus wel echt bestaan had. Immers werd in de heilige geschriften niet expliciet

gezegd dat met de komst van de Messias het bloedvergieten zou verdwijnen en dat geen volk nog het zwaard nog zou trekken tegen een ander. Geen mens zal dan meer weten wat oorlog is. Zo staat het opgeschreven. Echt waar. Maar vanaf de dag van Jezus' geboorte tot aan de dag van vandaag is het bloedvergieten nergens ook maar één moment opgehouden.

Ik kreeg natuurlijk als verwijt dat ik ongelovig was. Hoe kon ik haar dat nou aan doen? Haar stem was zo scherp als een mes. Ik kon haar niet aan het verstand brengen dat ik helemaal niet ongelovig was. Ik geloof nog steeds in Jezus, in zijn boodschap. Misschien klinkt het gek maar ik hou zelfs van hem, op mijn eigen manier. Ik ben alleen kritisch, maar dat is niet hetzelfde als ongelovig.

Twee weken na de begrafenis van mijn vader volgde de meest betreuenswaardige periode van mijn leven. Ik werd verliefd op een lul. Maar dan ook echt. Ik bedoel echt verliefd en echt een lul. Paul. Het was een joodse jongen. Het zoveelste bewijs, vond mijn moeder dat ik een ondankbaar kind was. Een goed opgevoed methodistisch meisje ging niet zomaar een relatie aan. Met een joodse jongen nog wel en die ook nog eens vijf jaar ouder was, liet ze via via weten. Hoe was dat te rijmen met naastenliefde en respect voor elkaar, bedacht ik me. Maar ze vroeg me of ik vergeten was dat de joden Jezus hadden vermoord! Maar ze had niet het lef omdat recht in mijn gezicht te zeggen. Ze dacht dat ik het er om deed. Maar dat was helemaal niet zo. Ik was gewoon *in love*.

Ik zat op het groene gras aan de waterkant. Overal om me heen was een bloemenpracht. De lucht was diepblauw. Er fladderden vlinders om me heen en in de bomen achter me zongen vogels. Mijn vader was er niet meer, ik had veel meer vrijheid, minder

angst en de wereld zag er gewoon mooier, helderder en liefdevoller uit. Paul was naast me komen zitten. Hij wist niet wat er allemaal was gebeurd, hoe opgelucht ik was. Hij was bij me komen zitten om me te troosten. Ik liet het zo. We trokken allebei onze schoenen uit en wiebelden met onze tenen in het koele gras. Hij sloeg zijn armen om me heen en hield me stevig tegen zich aan. Ik draaide me half om en drukte mijn gezicht tegen zijn schouder. Hij mompelde woordjes. Onzinnige woordjes, dat hij van me hield, dat hij gek op me was, dat hij met wel wilde trouwen. Eigenlijk wilde ik er niet naar luisteren, ik wilde die grens niet overschrijden, want ik hunkerde naar vrijheid. Geen moeder meer om me heen, maar ook geen anderen. Maar hij hield zijn arm stevig om me heen en ik voelde zijn warme adem op mijn wang. Hij ging me kussen en ik liet het gebeuren. Misschien kwam het omdat ik zo blij was vanbinnen, euforisch zelfs. Daarom liet ik mijn reserves varen. Maar ook omdat ik voelde dat het zomer werd, er een nieuw leven in het verschiet lag en omdat een merel boven mijn hoofd uit volle borst zong. Toen ik me achterover liet vallen en hem op die manier uitnodigde op me te komen hoorde ik zijn woorden, die bedoeld waren om me gerust te stellen en te troosten. Ik hoorde hem zeggen terwijl zijn hand mijn rokje omhoog schoof, dat hij er altijd voor me zou zijn, wat er ook gebeurde en wie we ook zouden worden.

‘Ik zal er altijd voor je zijn, Nancy. Vergeet dat nooit.’ Ik wist het zeker, hij hield van mij. Dat had hij al zo vaak gezegd. Paul was een knappe jongen, tiptop gekleed, met een rijke vader en moeder. Voor zijn twintigste verjaardag had hij een Mercedes gekregen. Ja ik zou een rijke en deftige mevrouw worden met veel aanzien. Dat had hij me gezworen. Ik was er zeker van. Ik

ontdekte ook met zekerheid dat ik zwanger was op dezelfde ochtend dat ik in de krant las dat hij zich had verloofd met de dochter van een snoepjesfabrikant in Seattle. Verblind door liefde had ik het niet aan zien komen, terwijl het misschien wel met koeienletters in de lucht had gehangen.

En dan mijn zwangerschap. Veel te lang hield ik het geheim. Ik kwam er maar niet uit of ik het kind nou wel of niet moest houden. Bijna te laat besprak ik het toch maar met mijn moeder. Met geen mogelijkheid dat ik een kind van een joodse jongen mocht behouden. Dus kreeg ik een drankje van mijn moeder. Toen mijn moeder mij, gewaarschuwd door een vriendin, bijna dood aan trof in een plas bloed, bracht ze me naar een dokter, de vernedering ten top. Zonder het met veel woorden te zeggen hield ze de arts voor dat ik zelf aan de slag was gegaan. Ze sprak het niet uit en de dokter had aan een enkele blik genoeg. Er kwam tijdens het bezoek aan de dokter geen verkeerd woord over haar lippen, maar soms zijn woorden niet nodig. De dokter was jong en hardvochtig. Een verdoving vond hij niet nodig. Ik dacht dat ik doodging van de pijn. Wekenlang dreunde het door me heen: 'Ik zal er altijd voor je zijn, Nancy. Vergeet dat nooit.' Ik ben het niet vergeten, maar Paul helaas heel snel.

Toen ik naar het naderende onweer stond te kijken overviel me een gevoel van heimwee. Heimwee naar wat? Ik beet op mijn lip. Heimwee is een van de meest trieste gevoelens die er zijn. Hongerige pijn in je binnenste, een acuut gemis. Heimwee is alleen maar meedogenloos, zwaar en koud. Het doet pijn. Je gedachten doen pijn. Een mes in je borst, in je hoofd. Een mes die dwars door je ziel snijdt.

'Trut,' zei ik vermanend tot mezelf. De zoemer ging in de hal. Er stond iemand bij het toegangshek. Op het beeldscherm zag ik

een auto met een man en vrouw van middelbare leeftijd erin. Ik wist meteen dat ze wilden komen schuilen. Ik liet het hek opengaan en even later draaide hun auto de parkeerplaats op. Zo ontmoette ik Scott en Sandra.

2

Ik had Scott en Sandra naar een ruime kamer op de gesloten afdeling gebracht. De gesloten afdeling bevond zich in het midden van het complex en was bestand tegen extreme weersomstandigheden. Terwijl de wind buiten verwoede pogingen deed om tenminste delen van het gebouw te slopen liep ik naar hun kamer om ze gerust te stellen dat ze veilig waren. Maar op een paar meter voor de deur hoorde ik schreeuwende stemmen. Het was geen goed moment, bedacht ik me en ik keerde om en liep terug naar de teamkamer. Ik kon niet echt horen wat ze wat ze elkaar verweten maar het ging er wel heftig aan toe. Ik ging aan het bureau zitten en staarde wat voor me uit. Ik dacht aan niets bijzonders. Ik zat zo hooguit een paar minuten. In dat momentum werd alles om me heen naar de achtergrond gedrongen. Ik hoorde de wind niet meer huilen en het gebouw niet meer zuchten onder de beukende wind. Als in een automatisme ging mijn hand naar de computermuis en ik schakelde zonder schroom de observatiecamera in.

Ogenblikkelijk kwam de kamer van Scott en Sandra in beeld. Zo te zien waren de gemoederen weer wat tot rust gekomen. Gelukkig maar. Ik maakte mezelf wijs dat ik alleen maar keek om vast te stellen dat er niets aan de hand was. Maar dan had ik de camera ook weer uit kunnen schakelen. En dat deed ik niet.

Scott schatte ik zo tegen de vijftig. Hij had kort donkerblond haar en een ringbaardje. Hij was akelig goed verzorgd. Elk haartje zat op de juiste plaats. Hij droeg een bril met een donkerbruin montuur. Bruine ogen, dat had ik gezien toen ik ze naar hun kamer leidde. Scott had ook een beginnend buikje. Hij was beslist niet langer dan 1 meter 70 en pakweg 75 kg zwaar. Keurig

gekleed in een pak met een mooie stropdas en een onberispelijke vouw in zijn pantalon. Vast zo'n mislukte opsporingsambtenaar die elke kans op promotie voor zijn neus voorbij had zien gaan, iets anders kon hij niet zijn. Haar schatte ik half in de veertig. Ongetwijfeld een huisvrouw. Bruin halflang haar met al behoorlijk wat grijze haren. Het haar zat onverzorgd om haar gezicht. Ze had een vormeloze jurk met bloemenmotief aan. Het stond d'r voor geen meter en hing als een jute zak om haar heen. Ze was mager. (Ex anorexia?) Had een iets te grote neus, samengeperste lippen en ogen die diep in de kassen lagen, blauwgrijs. Wat me het meeste aan haar opviel was haar zure uitdrukking. Beetje zuinig ook en een harde schelle stem.

Sandra opende een weekendtas en haalde er twee glazen en een fles uit. Ze schonk beide glazen vol tot aan de rand en draaide zich om naar Scott. Ze nipte van een glas en liep als volleert serveerster met beide glazen naar de tafel aan de andere kant van de kamer en reikte Scott het andere glas aan. Hij negeerde haar. Sandra zette het glas met veel poeha voor hem op de tafel. Ze dronk wat zonder iets te zeggen. Ze gaf hem een por tegen de schouder. Ik draaide het volume wat hoger en plots kwamen ze luid en duidelijk door.

'... toe neem een slok.'

'Jezus... Nu al whisky? Weet je hoe laat het pas is?'

'Niet mekkeren... opdrinken. Opgefokt ventje. Het komt heus allemaal goed.'

'Hauw toch je kop trut.'

'*Hauw* toch je kop trut? Waarom? Waarom zou ik mijn kop moeten *hauwen*? Zit je weer in een diepzinnige bui? Of moet ik stil zijn zodat jij naar dat geloei en gejangk kunt luisteren? Ik word helemaal gek van dat geluid.'

‘En ik word helemaal gek van dat gemekker van jou.’

‘... mhahaha. Dan zitten we hier meteen helemaal goed. Op de UPKM. Zal ik meteen dat meisje roepen dan kan ze alvast met de intake beginnen.’

‘Doe dat,’ klonk het vol haat.

‘Oehoe, meisje. Kun je even komen? Scott wil graag dat we worden opgenomen. We zijn namelijk stapelgek. Of wacht... jij bent zijn lotje uit de loterij... met je smal figuurtje. Blijf bij ons wat rondlummelen. Dan kan hij je met zijn ogen uitkleden. Want dat doet hij graag. Toch Scott?’

...

‘Bazinga!’

...

‘Bazinga. Wat een grappig woord. Uit welke film kwam dat ook al weer?’

Sandra draaide zich van hem weg en nam een ferme slok. Ze zette haar glas op het nachtkastje en liet zich achterover op het bed vallen. Ze staaarde wat naar het plafond en speelde met een lok van haar haar. Ze giechelde wat en riep zachtjes voor zich heen “bazinga”, steeds met een andere nadruk. Scott was op de stoel bij het tafeltje gaan zitten en staaarde naar het tafelblad.

‘Weet je nou al uit welke film het komt?’ vroeg ze verveeld.

...

‘Hallo... hier aarde... hallo contact.’

‘Wat is er nou?’

‘Bazinga, uit welke film komt dat?’ Sandra klonk nu bijzonder geïrriteerd.

‘Weet ik veel. Ik heb geen idee.’

‘Godverdomme. Je weet het wel, maar je verdomt het te zeggen. Jij moest er toch elke dag naar kijken, net als naar dat akelige NCIS. Je hebt zelfs de hele serie gekocht lul.’

‘Dan komt het niet uit een film maar uit een tv serie.’ Sandra nam weer een stevige slok.

‘Dat bedoelde ik ook.’ Haar stem klonk minder vast.

‘The Big Bang Theorie. Sheldon Cooper gebruikte het steeds,’ antwoordde Scott. Scott had niet één keer opgekeken en zijn stem klonk zacht en afwezig. Sandra richtte zich op en dronk het glas in één teug leeg.

‘Zie je nou wel dat je het wel wist. Maar je bent er gewoon weer niet bij.’

‘Sorry schatje... Ik ben gewoon moe. Het was al een hele rit hiernaartoe en we zijn pas op de helft... Trouwens ik meen me te herinneren dat jij het was die verzot op NCIS was. Jij regeerde over de afstandsbediening weet je nog.’

‘Ik snap werkelijk niet waar je zo moe van kunt zijn. Het grootste gedeelte heb ik gereden.’

‘Ik ben gewoon moe.’

‘Ja, dat is precies jouw probleem. Je bent altijd moe, ook al heb je niks gedaan. En je doet al maanden niks. Ja een beetje voor je uit zitten staren. Het enige wat je kunt doen is in het verleden leven.’

Sandra was overeind gekomen. Keek met een teleurgesteld gezicht naar haar glas, stond op, pakte de fles van de grond en schonk haar glas nog eens vol. Ze ging weer op bed zitten, bracht het glas naar haar lippen en keek Scott vol walging aan.

‘Misschien was het beter als jij, Sandra, soms ook eens dacht aan wat er is gebeurd.’

‘Pardon?’ Sandra staaarde Scott verbluft aan.

‘Je hebt me wel gehoord.’

‘Ja en ik kan me ook nog herinneren dat we daar een afspraak over hadden.’

‘Ja, ja.’ Het kwam er zuchtend uit. Niet één keer had Scott zich naar Sandra omgedraaid. Zijn gezicht was iets omhooggegaan. Hij staaarde nu naar de wit vale muur.

‘Ga jij maar lekker door met kniezen, Scott.’ Ze rommelde weer wat in de weekendtas en haalde er een tablet uit, stopte de dopjes in haar oren en rommelde wat met het apparaat. Toen liet ze zich weer achterovervallen. Ik zag haar handen ritmisch bewegen en ook haar lippen gingen soms wat op en neer. Scott keek nu even over zijn schouder. Hij zag de middelvinger van Sandra en draaide zich weer terug naar de muur. Eerst kon ik niet verstaan wat Scott zei. Hij sprak heel zachtjes. Het leek wel of hij tegen een geestverschijning sprak. Ik zette het geluid wat harder en hield mijn oor wat dichterbij de luidspreker.

‘Ik haat je Sandra en dat weet je drommels goed. Ik haat je zoals je mij haat. Maar wanneer is het verkeerd gegaan? Het is nooit verkeerd gegaan, het is gewoon nooit goed geweest. Ik weet nog heel goed de dag voor ons trouwen. Het was een uur ’s nachts toen we terugkwamen. Weet je nog Sandra? Het was je verjaardag. Negentien werd je en dat hebben we samen gevierd. Weet je nog hoe nors de oppas keek. *Uiterlijk elf uur hebben jullie gezegd!* Het stond op haar hele gezicht te lezen, tot ze haar geld kreeg. Toen glimlachte ze. *Maar wel twee uur extra verdiend. Stomme lui,* moet ze hebben gedacht. Je liep honderduit te kletsen als gevolg van de hoeveelheid champagne die je achterover had geslagen. Weet je nog hoe ik je stevig bij je arm hield zodat je niet om zou vallen?’

“Hé, je hoeft me niet vast te houden hoor, ik ga echt niet vallen hoor,” zei je giechelend, ik weet het nog precies.

Val maar gerust ik vang je wel op. Ik wil niet morgen met een gehavende bruid voor het altaar staan. Maar doe een beetje zachtjes. We willen de kleine niet wakker maken, toch?’

“Ik heb een heleboel champagne op,” ratelde je aan een stuk door. Je knikte er ernstig bij en je fronste je voorhoofd om vervolgens in een rare glimlach je wenkbrauwen op te trekken. Ik had toen al mijn twijfels. Je had immers ook gelogen over de pil.

Scott deed z’n best om haar stem na te bootsen. “Ben een beetje dronken. Kan gebeuren.”

‘En ik maar proberen je in de richting van de trap te duwen. Ja hoor, eindelijk begon je heel langzaam naar boven te lopen. Maar om de haverklap stond je stil om zonder reden in lachen uit te barsten. Die keiharde schaterlach. Ik kon je wel villen toen. Op de vierde of vijfde tree bleef je weer stil staan.

“Dit is een goeie Scott. Waarom vervangen laboratoria hun proefdieren door advocaten? Omdat ze zich te veel aan de ratten gaan hechten. Bingo!”

Je giechelde enorm en moest je aan de trapleuning vasthouden om je evenwicht te bewaren. Wat hadden we een lol.

‘Je bent een echte comédienne.’ Scott klonk plots vermoeid.

‘Ik durf er heel wat om te verwedden dat je het leuk vond om achterover te leunen! Om me uit te dagen? Waarom zou je anders met je volle gewicht tegen de arm hangen die ik om je middel had geslagen. Wat zei je ook alweer...? O ja. “Je vindt het niet leuk he? Zou je niet diep in je hart me liever laten vallen? Maar je laat me niet vallen, want dat durf je niet.” Jezus, en ik durfde het echt niet. Maar dat is nu anders hoor Sandra. Let maar op.

Ik kletste er maar overheen in de hoop dat je snel op bed zou liggen en in slaap zou vallen. Hupsakee. We moeten doorlopen, anders komen we nooit boven. Maar na een paar treden stond je weer stil.

“Weet je wat ook grappig is? Een schizofreen is nooit alleen. Bingo!” zei Scott weer met een hoge stem maar nu iets harder. Hoopte hij dat ze het zou horen? Dan kwam er vast weer ruzie van. Maar Sandra hoorde niets en was nog steeds op het ritme van muziek aan het mee knikken.

Van vond je je zelf weer leuk, je moest er zo lang en hijgerig om lachen dat we wel een kwartier halverwege de trap bleven staan. Het is een wonder dat de baby niet wakker werd. Het is ook moeilijk hoor, lachen en lopen tegelijk. Volgens mij werd je oen duizelig, of was het misselijk? In ieder geval schoot het daarna op en kwamen zonder al te veel lawaai op de overloop. Ik trok de deur van de slaapkamer open en jij, Sandra, struikelde naar binnen en haalde nog net het bed. Weet je het nog? Vast niet. Toen had ik toch spijt dat ik met je zou trouwen. Maar ik was inderdaad een schijtlijster. Ik durfde het niet af te blazen. Maar je moest eens weten waar ik toe in staat ben. Dan zou je niet zo rustig op bed liggen. Maar je komt er snel genoeg achter.’

Op bed Sandra giechelde weer wat. Scott schudde even zijn hoofd. Ze trok de luidsprekerdopjes uit haar oren. Stond op en nam nog een teug.

‘Herinner jij je James Pierson nog, Scott?’

‘Wat is daarmee...’

‘Ik weet nog dat hij ervan droomde om een groot en beroemd dichter te worden. Hij zat altijd te zaniken over poëzie.’

‘Ja, nog een droom die in rook is opgegaan,’ bromde Scott.

‘Dat is maar hoe je het bekijkt, *liefje*. Ik las onlangs een artikel over hem. Hij is nu divisiedirecteur bij Apple en hij rijdt rond in een auto met chauffeur. Het komt allemaal aan op mentaliteit.’

‘Jij zegt het Sandra.’

‘En kijk maar eens hoe ver jij het hebt geschopt met jouw mentaliteit. Eerst zo’n miezerig advocaatje met van die nietszeggende prulzaken waar zelfs Judge Judy niet voor uit haar bed komt. Hoe lang heeft dat geduurd, dat succes? Vijf jaar?’

‘Zeven Sandra, dat weet je heel erg goed want...’

‘En daarna... pfff. Als mijn vader er niet was geweest, toen en nu...’

...

‘Weet je hoe het komt dat het steeds verkeerd loopt Scott? Zal ik de dat eens vertellen. Dat komt door die achterlijke perverse ideeën van jou. Omdat je hersenen in je lul zitten.’

Scott reageerde alsof hij met een zweep een klap had gekregen. Met een ruk kwam hij omhoog. De stoel viel achterover en met twee passen was hij bij haar. Hij greep haar bij de polsen en drukte haar ruggelings tegen de muur.

‘Biedt je excuus aan!’ gilde hij. ‘Biedt onmiddellijk je excuus aan.’ Zijn borst ging wild te keer. De deur van hun leven stond al op een kier maar werd nu helemaal geopend en ik zag in volle omvang het schouwspel van de ware aard van hun huwelijk. Een huwelijk dat heel spoedig ten einde zou komen en hun levens in de ondergang ervan mee zou sleuren. Ik onderdrukte de neiging om meteen naar de kamer te gaan en in te grijpen. Scott hief zijn hand op en ik hield mijn adem in. Even bleef de hand in de lucht hangen. Ik zag hoe Sandra geen moment met haar ogen knipperde en Scott zelfs een beetje spottend aankeek, uitdagend. Zijn hand zakte langzaam naar beneden en Scott deed een stap

terug. Hij leek te aarzelen, maar draaide zich toch om en ging weer aan de tafel zitten. Een zucht ontglipte aan mijn lippen. Sandra reikte weer naar het glas en dronk het in een keer leeg. Ze pakte de tablet van het bed, trok de luidsprekerdopjes eruit, en liet haar vinger over het scherm gaan. De eerste tonen klonk zacht totdat ze het volume op maximaal had gezet. Ik hoorde de rauwe stem van Steven Tyler.

*I'm down a one way street
With a one night stand
With a one track mind
Out in no man's land
The punishment sometimes don't seem to fit the crime*

*Yeah there's a hole in my soul
But one thing I've learned
For every love letter written
There's another one burned
So you tell me how it's gonna be this time*

*Is it over
Is it over
'Cause I'm blowin' out the flame*

*Take a walk outside your mind
Tell me how it feels to be
The one who turns the knife inside of me
Take a look and you will find
There's nothing there girl yeah I swear
I'm telling you girl, yeah,
'Cause there's a hole in my soul
That's been killing me forever
It's a place where a garden never grows*